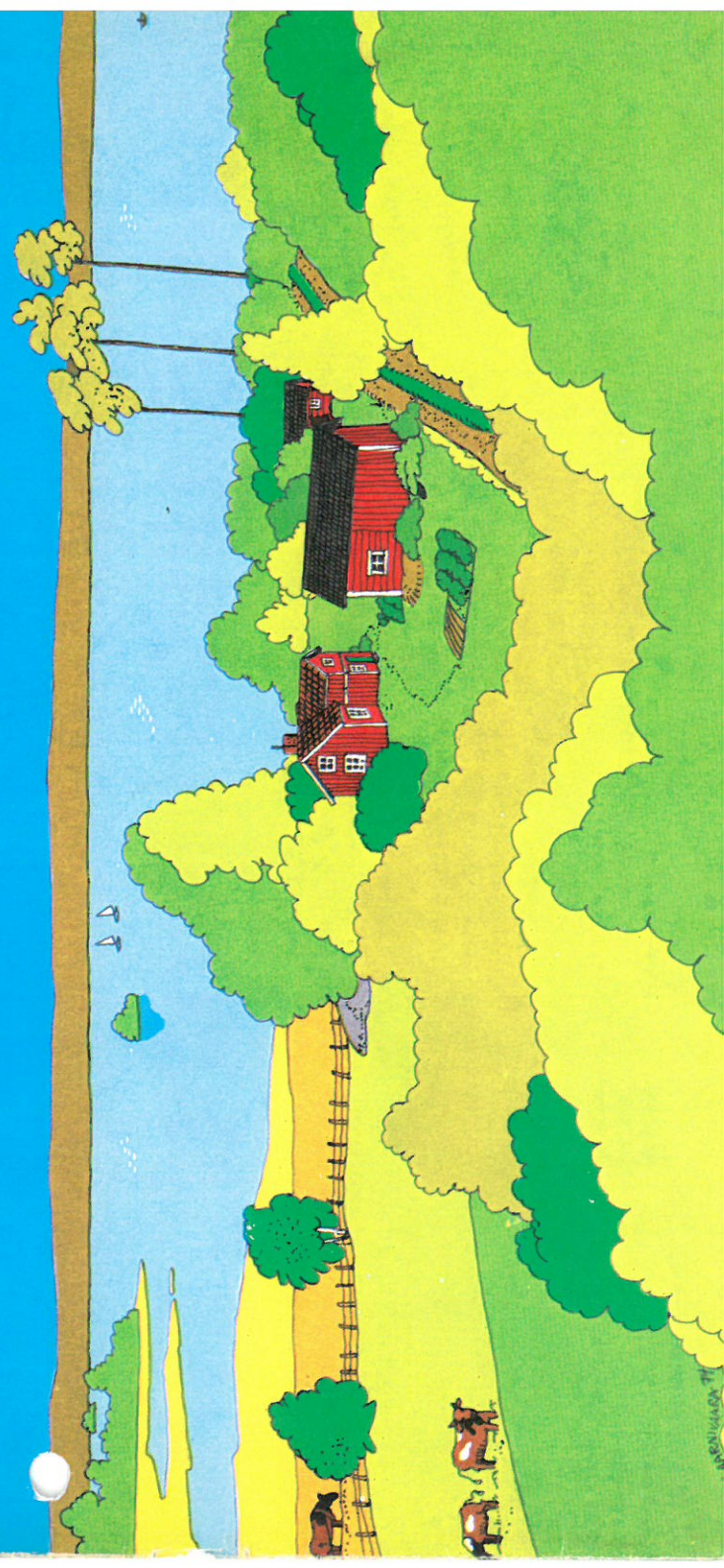
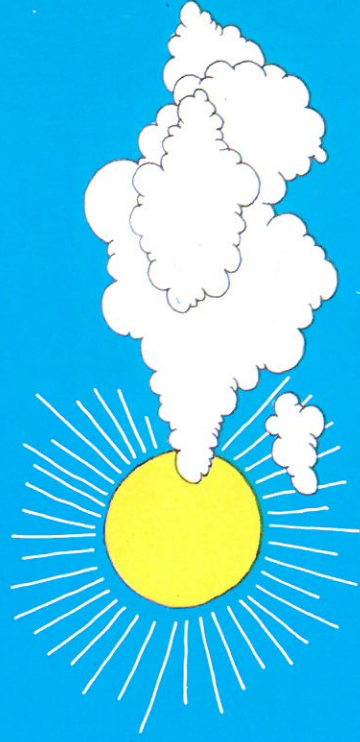

dakapo

Personaltidning för
AB Bahco Ventilation
Ansvarig utgivare
Eskil Sjödin
Nr 3 Juli 1974

Glad sommar!

VD informerar

Ha det så skönt i sommar

VD informerar i samband med kungens besök på företaget

Så har vi kommit till den del av året, när de flesta av oss kan ta sin välförtjänta semester. Låt oss nu utnyttja sommarens ledighet, så att vi kommer tillbaka utvilade och fyllda av arbetslust och energi, för vi har ett hårt program framför oss. Hösten kommer att bli intensiv, årets resultat beror i hög grad på att vi framgångsrikt genomför det program vi satt som mål.

Månaderna maj-juni i år har karakteriserats av den vanliga spurtin inför semestern. Höstens program innebär ökad beläggning i verkstäder och ett fortsatt

högtryck i marknadsföringsarbetet – fler kundkontakter, mer serviceaktiviteter och ett alltmer målmedvetet utnyttjande av alla resurser.

De långsiktiga målen skall konkretiseras i en ny och aktuellare långsiktplan, som skall visa vår målsättning i resultat och vår policy för de kommande åren. Miljökraven – energiproblemen gör att tidigare planer måste revideras, och många inom bolaget kommer att beröras av detta planeringsarbete.

De förändringar i vår organisation som nyligen genomförts, nämligen bolagets uppdelning i resultatsektorer, är ett första steg i det långsiktiga arbetet.

Den nya organisationen innebär dels ett ökat resultatansvar sektorvis, dels att allt fler kommer att engageras i de olika beslut som skall fattas.

Dagsituationen med ökad inflation och snabbt stigande kostnader är fortfarande oroande tecken, som försärrar möjligheten att bedöma den totala lönsamheten för det här året. Den nuvarande högkonjunkturen kan bli kortvarig, och tecken finns redan nu på att den internationella konjunkturen snabbt kan försämmas. Den tillgång vi har i skicklig personal och goda produkter gör dock att vi kan se framtiden an med optimism. Ha det så skönt i sommar!

Intervjuundersökning

Begreppet "ett företag" är svårt att definiera. Helt klart är emellertid att en av definitionerna är att företaget utgöres av oss alla som arbetar här. Med den definitionen som utgångspunkt kan man tala om vikten av goda relationer dels mellan de olika människor som arbetar inom företaget och dels relationerna mellan företaget och omvärlden.

Vi har sedan årsskiftet ett avtal med en extern konsult – PR-Funktion AB – som i samarbete med vår egen PR-an-

svarige, Gunnar Tengdahl, skall försöka att mer planmässigt förbättra de relationer som vi alla är beroende av. I syfte att få en grund att stå på när det gäller att fastställa dessa planer samt föreslå åtgärder har under våren en serie intervjuundersökningar inom företaget gjorts. Genom anlitaande av en annan konsult för ett par år sedan genomfördes liknande intervjuer med personer utanför företaget.

Bearbetningen av materialet pågår f.n.

Allt är inte bra på vårt företag och allt är inte dåligt. Det intryck vi fick av den tidigare externa intervjuundersökningen att Bahco Ventilation har ett gott rykte och att de positiva särdragen överväger har förstärkts genom den nu genomförda intervjun.

Men eftersom inte allt är bra bör vi anstränga oss att bli bättre. Vi hoppas att längre fram kunna återkomma i Dakapo eller annat forum med en redogörelse för planer och åtgärder.

Vad gör Du på Din semester

Barbro Palmér RTO

”Jag har redan haft två veckors semester. Det var de två veckorna närmast före midsommaren och då talade min fastman och jag och hunden på Öland. Vi stannade där en vecka och den andra veckan var jag hemma och hade det skönt.

De två veckor som jag har kvar kommer jag att ta ut i början av den ordinarie semestern och för den tiden har jag inte planerat in någonting speciellt. Det beror på vädret vad man tar sig till.”

Hans Eriksson, montör, hamnverken:

”Jag skulle tro att det blir någon vecka uppe i Norrland med fiske och fjällvandring. Grabben och jag brukar göra en sådan resa varje år då vi vandrar på fjället och bor i tält och får en laxöring emellanåt.

Har dessutom en villa utanför sta'n och där finns det alltid någonting att göra. Jag byggde den för två år sedan och man får alltid nya ideer om hur det ska se ut. Det blir aldrig färdigt. Skulle man få lust så kan man ju också åka ut och bada ibland.”

Åke Johansson TMKV:

”Jag har semester en vecka tidigare än

ordinarie semestertid och min flickvän och jag kommer att åka på tältsemester upp mot Norrland. När vi kommit till Åre kommer vi att hyra en stuga där ungefär en vecka och ströva omkring i naturen och ha det skönt. Sedan fortsätter färden in i Norge och där har vi inga bestämda planer för om vi stannar några dagar eller bara åker igenom. Sedan blir det Värmland över Övre Fryken, där jag har släktingar som vi ska hälsa på och därifrån bär det av hem. Den fjärde veckan finns det ingenting planerat för. Det beror på vädret vad man tar sig till.”

Erik Pettersson montör KSR:

”Jag jobbar först 14 dagar in på den ordinarie semestern och sedan tar jag 1 månads semester.

Förmodligen blir det så att vi stannar hemma men det kan tänkas att vi åker ner till Stallarholmen och hälsar på en sväger där. När man inte har någon bil är det svårt att komma nå'n vart så den mesta tiden får man väl stanna hemma och ta igen sig.”

Åke Lind TGA:

”Jag har min sommarstuga där jag kommer att vara hela tiden. Den ligger ute i Nysätra och där brukar jag och min fru hålla till. Vi har där våra trädgårdsland att hålla på med och där odlar vi bl a potatis, morötter, sallad, gurka, jordgubbar och det mesta växer bra. Fiskemöjligheter finns också men det är jag inte så där väldigt intresserad av. Någon dagstur med bilen blir det väl också, men inga längre turer är inplanerade.”

Dakapo gick ut och frågade ett litet antal av våra medarbetare om deras semesterplaner.

Sonja Ander STKI:

”Jag kommer att ta de fyra veckorna på en gång. Vi håller på att restaurera kåken där hemma. Det är ett gammalt timmerhus från 1700-talet, så man får försöka förstå så litet som möjligt, men tyvärr har man gjort ändringar tidigare och förstört den i vissa delar. Vi ska bland annat göra badrum och golven ska rivs upp så man kan lägga rör och isolera.

Det kommer vi att hålla på med hela semestern min man och jag och det är faktiskt ingen dum form av semester att få koppla av med litet kroppsarbete.”

Torbjörn Lundqvist MOL:

”Det är inte riktigt bestämt än men förmodligen åker vi i likhet med förra året till Italien. Det blir i så fall med hela familjen och vi tar husvagnen och förmodligen blir vi borta i ca tre veckor.

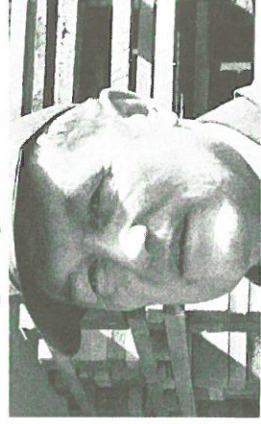
På nervägen kommer vi att åka genom Östtyskland och Brennerpasset och upp vägen är inte riktigt bestämd ännu. Vi kommer att slå läger strax utanför Venedig i en liten ort som heter Lido di Jesolo, där vi kommer att bada och ha det skönt. Dessutom kan man köra golfcart där, som man kan hyra. Förmodligen kommer vi att göra dagsturer runt den här orten och se oss om litet. Den fjärde veckan kommer vi att vara hemma och sköta tomten.

Ritva Väällä paketerar bastucentraler:

”Hela familjen kommer att åka till Finland, där vi ska vara i två veckor hos våra föräldrar. Sedan när vi kommer tillbaka till Sverige ska vi ut och campa och fiska någonstans – vi har inte bestämt var. Jag tycker det är trevligt

att fiska och när vi är ute på det här viset brukar vi bo i tält. I stort sett kommer vi att vara ute och semestra hela tiden men det blir väl i alla fall att vara hemma någon dag.”

Bertil Andersson, snickare på hamnverken:

”Troligen kommer vi att göra någon se-

mestertripp inom Sverige – förmodligen blir det en bussresa uppåt Norrland på så där en 10 dagar. Förra året gjorde vi en sådan resa till Öland men i år skulle jag tro att det blir till Ångermanland. Resten av tiden kommer vi nog att tillbringa i sonens sommarstuga ute i Venedel. Därifrån kan man sedan göra en avstickare upp till Älvkarleby för att fiska och man kan även bada där om man vill.”

Dakapo önskar intervjuoffren och övriga läsare en härlig semester.

Böckerna kommer närmare

Efter semestern möter en ny syn i Bahcos lunchrum. Enköpings kommunbibliotek har – med alla parterers goda minne – ställt i ett hörn en s k boktopp full med allsköns läsning. Det är meningen att var och en av de anställda på företaget som där hittar en bok i sin småk shall kunna låna den med sig hem.

För enkelhetens skull får det ske utan registrering – alltså ingen datumstämpling och ingen notering av lånekortsnummer. Man behöver inte vara inskriven på stadsbiblioteket för att kunna låna från lunchrummet. Välj Din bok bara, och efter att ha läst ut den – om en månad kanske – ställer Du den tillbaka på boktoppen.

Det skall finnas både underhållningslitteratur och fackböcker i bokbeståndet alldeles som i det större biblioteket i staden. Det bör ju vara blandad frukt i korgen. Fru Eلسy Andersson på stadsbiblioteket kommer att se till att det fylls på, om konsumtionen skulle bli stark. Vi räknar med god aptit.

Önskningsg beträffande böcker och utlåningsarrangemang kan lämpligen skrivas på lappar, som läggs i den uppsatta brevlådan invid boktoppen. Eller också kan Eلسy Andersson på biblioteket kontaktas direkt, tel 300 53. En signal betyder så mycket.

Bokutlåningen på Bahco innebär naturligtvis för mängden att böckerna kom-

mer närmare och att nu det hinder röjts undan, som avståndet till bibliotekslokalen utgjort. Men i jämförelse med Enköpingshuvudbibliotek med dess i runt tal 50.000 band ter sig boktoppen förstas som en liten skärgårdsgryna i förhållande till fastlandet. Den kan kanske ge landkänning.

Angör biblioteket i Medborgarhuset någon gång! Där står andra resurser till buds och det är just inte konstigare att låna där än från boktoppen.

*Thore Floderus
stadsbibliotekarie*

Ambulerande företagshälsövård - en försöksverksamhet

Den 5/6 1974 startade Bahco Ventilations företagshälsövård sin ambulerande verksamhet och avsikten med den är att vi i snabbast möjliga takt ska föra ut företagshälsövård på montageplatser och lokalkontor. Det är en försöksverksamhet och vi startar sålunda utan tidigare erfarenheter av detta slag. Sundsvall har redan besökt och före semestern kommer vi även att kunna besöka Malmö. I det preliminära programmet för denna verksamhet står under hösten 1974 närmast Göteborg och Stockholm i tur. Det har från vår start 1970 varit en strävan att få med alla inom Bahco Ventilation i företagshälsövården. Problemet är fortfarande att kunna nå platser där personalstyrkan är liten, men jag hoppas att vi på något sätt skall kunna lösa även detta.

Som ovan nämnts är det enbart företagshälsövård vi bedriver såväl i Enköping som ambulerande och verksamheten är teknisk och medicinsk. Denna gång är insatsen övervägande medicinsk och blott till en del teknisk. Den tekniska delen består av en ergonomisk intervju och arbetsplatsbesök där så är möjligt. Vid ett senare tillfälle kan den tekniska delen komma att överväga vid våra besök.

Företagshälsövård är som bekant ett komplement till den verksamhet som bedrivs av kommunen i form av allmänna hälsoundersökningar och sjukvård. Det betyder att den som av kommunen blir kallad till allmän hälsoundersökning inte skall avstå från denna. På samma sätt skall man inte avbestäl-

la tid hos läkare där man går på regelbunden kontroll eller har avtalad tid för besök. Då samhällets resurser under hela 70-talet kommer att vara otillräckliga för att klara behovet av sjuk- och hälsövård har trycket på företagshälsövården ofta blivit alltför stort. I början av vår verksamhet kunde vi ägna relativt mycket tid åt sjukvård men under det sista året har den förebyggande verksamheten tagit alltmer tid i anspråk, vilket resulterar i längre väntetider vid tidsbeställningar på Läkarcentralen i Enköping.

Vad kan då den ambulerande företagshälsövården på Bahco Ventilation erbjuda vid sina besök?

Jo, vi har plockat ut de allra viktigaste undersökningarna som kan vara tillämpliga på de speciella yrkesgrupper som vi

Inger Nedar, Sten Ericson och Kerstin Johansson hälsas välkomna till Sundsvall av Gunnar Bjarnhagen.

undersöker. Eventuellt ytterligare undersökningar får komma såsom ett kompletment till denna uppsökande verksamhet. Oftast blir det då en remiss till respektive sjukvårdsinrättningar på orten för

in på de undersökningar som vi kommer att utföra vid våra besök. Jag vill dock omnämna att utöver de mycket noggrant utplockade undersökningarna vi utför kommer vi att denna gång gå något utanför företagshälsovårdens och även de allmänna hälsovårdsundersök-

ställningstagande till ytterligare åtgärder. Det skulle föra för långt att i detalj gåningarnas ram. Vi kommer sålunda att utföra mycket kvalificerade blodundersökningar, där vi bland mycket annat även bestämmer sk blodfetter. Dessa har på senare år fångat ett allt större intresse på grund av den ökade äderförkalkningsrisken vid höga blodfett-halter. Man har som följd av stora diagnostiska resurser fått möjligheter att förebygga en för tidig äderförkalkning.

I skrivande stund har premiärplatsen Sundsvall redan avverkats. Vårt första intryck av besöket är mycket positivt. De egna förberedelserna och arrangemangen på lokalkontoret i Sundsvall med Gunnar Bjarnhagen i spetsen, gjorde att undersökningarna kunde genomföras utan tidsförskjutningar. Vi hade dessutom tillfälle att förutom i undersökningsrummen också träffa våra arbetskamrater ute på fältet i deras arbete, vilket vi mycket uppskattade. Vi ser därför optimistiskt på utvecklingen av denna försöksverksamhet.

Sten Ericson

dagens skyddsruta

Förra numret berättade om ozonbesvär i samband med MIG-svetsning i aluminium. Försöken att åstadkomma ett effektivt skydd ser ut att lyckas. Prov har gjorts med en tryckluftfridå som monterats på en vanlig svets hjälm. Det har visat sig att ozonhalten med hjälp av ridån kan nedbringas till acceptabla värden. Samtidigt håller den undan även andra luftföroreningar från svetsarens andningszon.

Ridån provas i praktiskt bruk vid svetsning av kåpor till spisfläkten f n. Erfä-

renheterna är uppmuntrande och efter ytterligare en del utvecklingsarbete kommer praktiska prov att göras även i B-verkstaden.

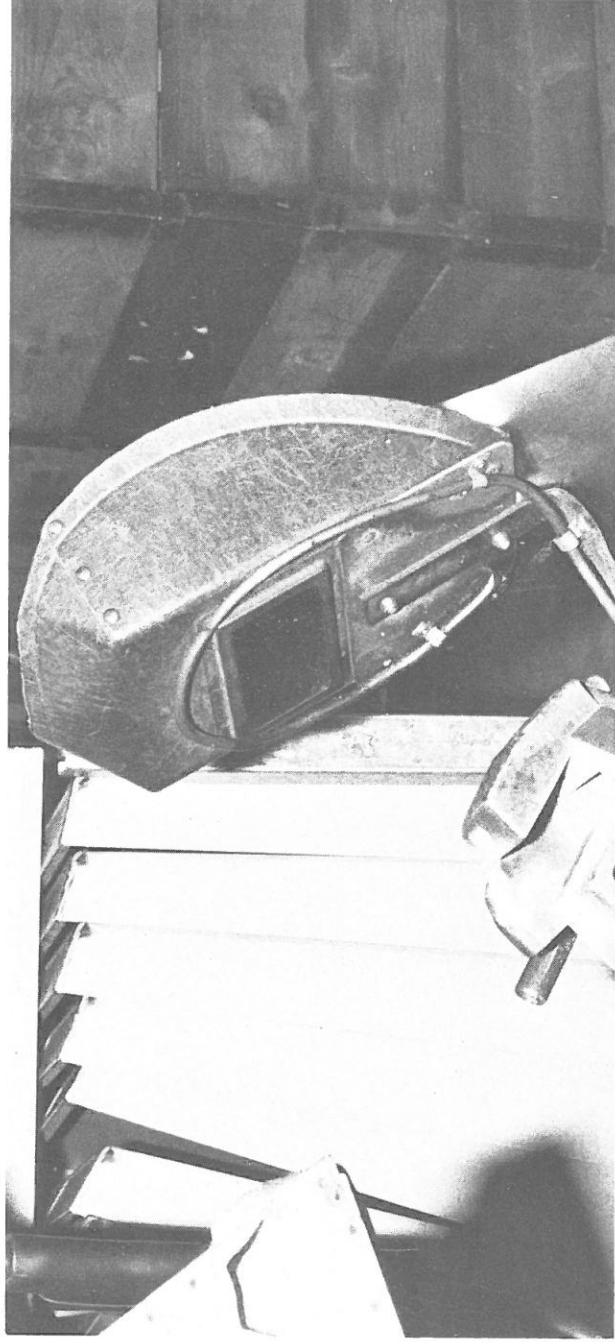
Vid årsskiftet inrättades skyddsgrupper inom varje PO-område. Avsikten var att grupperna skulle självständigt ansvara för arbetsmiljön inom sitt revir så långt de egna resurserna försälar. Alla grupper har rivstartat och målmedvetet ansträngt sig att eliminera de riskfaktorer man känt till eller uppräckt. Trots att arbetsmiljön i stort sett är bra, kan den natur-

ligtvis alltid göras ännu bättre och säkrare. Allt kan emellertid inte ske på en gång. Varken pengar eller kapacitet i övrigt räcker till för att lösa alla problem samtidigt.

Vi får alltså ge oss till tåls i en del fall innan önskade åtgärder kan genomföras.

Det viktiga är att skyddsgrupperna fortsätter arbeta på samma intresserade och engagerade sätt även i framtiden.

Ake Nilsson

Optimism i Norrköping

I Dakapos serie av närmare presentationer av våra medarbetare på filialerna har nu turen kommit till Norrköpingskontoret, där Björn Skoghamar sitter som chef.

Distriktet omfattar Östergötland och Gotland och delar av både Södermanland och Småland och så här ser Björn på verksamheten inom området:

”Vi upplever just nu ett fint uppsving med en expanderande marknad till följd av de statliga verkens utlokalisering till området samtidigt som industrin expanderar. Till Gotland ska t ex penninglotteriet förlägga sin verksamhet och där har vi fått jobbet med luftkonditioneringen. På Gotland är vi dessutom inkopplade på kraftvärmeverk och industri och dessutom har vi jobb på både skolor och varuhus inom vårt distrikt. Bland större industrikunder kan nämnas Stal Laval som håller på att uppföra en ny anläggning för tillverkning av 70-talets turbiner till kraftvärmeverk och liknande. Vi är i den anläggningen inkopplade på den första etappen där vi levererar både värme och kyla. Andra kunder inom industrin är Fiskeby, AEG och SAAB-SCANIA med tre fabriker inom distriktet, där vi är med.

Dessutom har vi en hel del att göra med de riksomfattande byggnadsföretagen SIAB, Skånska Cement, ABV, Svenska Väg, Armerad Betong, Kullenberg m fl som alla har sina distrikts- eller regionskontor här i sta'n. Vi har alltså en ganska god marknad att arbeta med men samtidigt är konkurrensen hård. Jag ser dock mycket optimistiskt på framtiden här nere och tror att vi ska kunna hävda oss väl gentemot våra konkurrenter.

Avslutningsvis vill jag så här i sommarvärmens uttrycka en förhoppning om att Östergötland 1976 ska kunna mönstra sitt första div 1-lag i ishockey. 1975 kommer nämligen den nya ishallen i Linköping, som vi i dagarna fått jobbet på, att vara klar.”

Rose-Marie Hågström arbetar på eftermiddagarna då hon passar växeln och håller på med en del skrivmaskinsarbeten. ”Jag tycker att det är lagom att arbeta halvtid, när man har hus och familj att sköta om. Jag tycker dessutom om att sy så någon risk för att det ska bli långsamt på fritiden finns inte.”

Gunnel Kjällgren sköter växeln och där

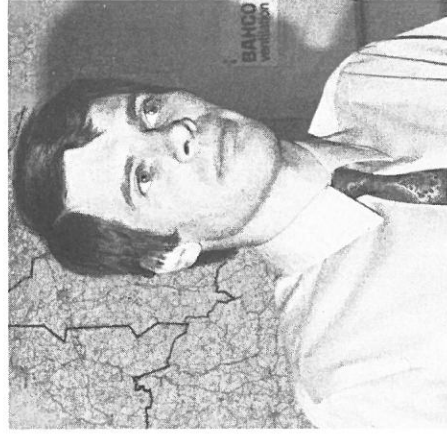
emellan korrespondensen. ”Det blir bl a litet orderbehandling, fakturering och bokföring och se'n kokar jag kaffe förstås. Det brukar vara litet av varje som det ju blir på ett kontor av den här storleken.

Jag tycker att jag trivs med både sta'n och jobbet och på lediga stunder händer det ibland att jag tar med mig min dotter och Casper på en riddtur. Casper det är vår Cocker-spaniel och han brukar följa med oss på det mesta.”

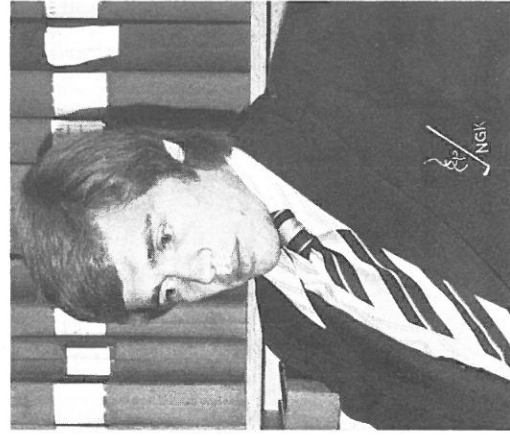

Rune Andersson är anläggningsförsäljare och är ofta ute och reser. ”Först ska man ut på fältet och samla in objekt och se'n gäller det att bearbeta materialet — ofta med hjälp från Enköping. När det är gjort får man då ta kontakt med kunden på nytt och presentera offerter. Tyngdpunkten på arbetsuppgifterna ligger på komfortventilation inom industrin men totalentreprenader utgör också en stor del av arbetet. När jag inte jobbar brukar jag koppla av med att ägna mig åt familjen och på

sommaren är vi ofta ute och seglar och på vintern tycker jag om att åka utforsking på skidor. Den trevligaste avkopplingen är faktiskt att jobba med någon-ting annat när man är ledig. Man kan inte bara stanna upp och ta det lugnt.”

Jan Andersson är programförsäljare för de östra delarna av distriktet. ”Det största projektet som är på gång inom mitt område nu är Penninglotteriets byggnad i Visby på Gotland. Sedan håller jag på med en anläggning i Hävla bruk som ska vara klar i nästa vecka. Det är en förzinkningsanläggning som för vår del innebär en affär på ungefär 1,5 milj och anläggningen innehåller bl a 4 AEA-aggregat. Dessutom har vi ett arbete på gång här i sta'n hos L M Eriksson, där det ställs väldigt höga krav på luftrening. Man kommer att tillverka tryckta kretsar i de här lokaler och det får helst inte förekomma ett enda dammkorn där, eftersom ett sådant kan åstadkomma kortslutning i en sådan krets.”

Håkan Jansson är försäljare och jobbar över hela distriktet. ”Jag håller på med försäljning av egna förslag och det är framförallt på industriområdet. Inom företaget har jag arbetat i 10 år nu, varav 1 år i Enköping på Industriavdelningen. Just nu är jag på väg till Vadsbo för att sälja in en AEB på en industri där. Jag tycker att jobbet är intressant – man får träffa en hel del olika människor och ut och röra på sig.”

Eftersom jag är en entusiastisk golfspelare (handicap 7) har jag inga fritidsproblem. Jag hoppas på att man snart ordnar ett Bahcomästerskap i golf. Går det inte att ta mästerskapen i Enköping kan vi ta dem här. Vi har en verkligen fina bana här.”

Jan Nilsson är också säljare och reser mest på Linköping och Motala. ”När man varit ute och tittat på ett jobb får man sedan åka hem och sätta ihop en offert. Vissa mindre produktofferter kan vi klara själva här men ofta får vi hjälp från kalkylgruppen (SK) i Enköping. För det mesta är det en massa grejor som ska fram och just nu sitter jag och håller på med sporthallen i Linköping, där det gäller att se till att jobbet går ihop ekonomiskt och att vi håller tiden.”

På fritiden blir det ofta så att man klipper gräs och vårdar tomten. Håkan Jansson och jag bildar dessutom ett badmintonlag och vi spelar i div 5, men det är ju mest på vintern som vi håller på med det. Nyligen har jag också börjat spela golf, så nog finns det fritidsaktiviteter så det räcker till.”

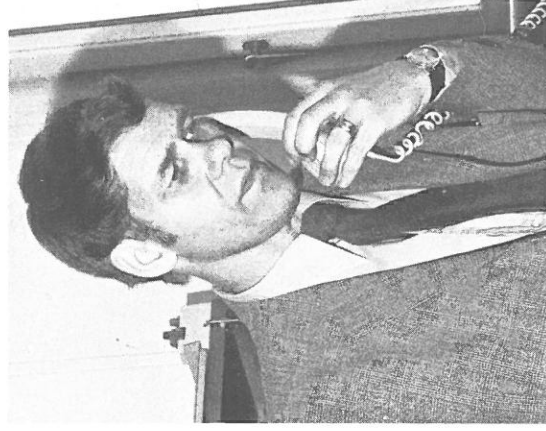

Göran Gustavsson sitter som konstruktör. ”Jag konstruerar ungefär hälften av de jobb vi får här i Norrköping. Resan får jag hjälp med från Enköping. Dessutom gör vi offertrningar här och se'n får man också göra en hel del utredningar och ändringar. Jag håller just nu på med penninglotteriets anläggning i Visby, men det jobbet är så gott som klart nu.”

Fritiden ägnar jag bl a till villan i Kolmården. Dessutom sparkar jag fotboll på sommaren och spelar bandy på vintern.”

Björn Axtegen är till 50% orderbehandlare och till 50% försäljare. ”Det jag säljer är mest apparater av olika slag och mindre anläggningar. Annars handlar det mest om ekonomi med fakturering och prognoser på fakturering och försäljning. Man får faktiskt hålla på med det mesta. Just nu sitter jag här och ska beställa några smådelar till en fläkt. På fritiden ägnar jag mig till en del åt aktiv fritidrott. Jag springer 800 m och 1500 m men faktum är att jag faktiskt tycker det är roligare att springa terräng. Fotboll brukar jag också sparka och eftersom jag dessutom har en familj att ägna mig åt finns inga risker för att det ska bli långsamt.”

Ove Averkvist arbetar som försäljare på gren 2 och 8 och det innebär att han bl a håller på med ideförsäljning. ”Jag arbetar distriktsmässigt parallellt med Jan Andersson och det finns mycket att jobba med inom området. De uppföljningar man gör kräver också stora arbetsinsatser och som regel får man vara ute och resa ett par gånger i veckan.”

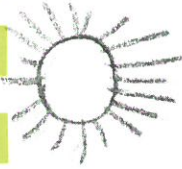
Det mesta av fritiden går åt till sköta villan och dessutom är jag ute och spelar på festtillställningar så där ett par gånger i månaden. Jag håller mig då till elorgel och dragspel och sjunger inte gärna, eftersom min röst inte lämpar sig för annat än nödrop.”

Sommarens

A **ktsamhet** bör man iakttaga när man vistas i skog och mark. Var försiktig med eld. Ta med dig ditt avfall från rastplatserna. Det finns sopsäckar längs vägarna och i gästhamnarna.

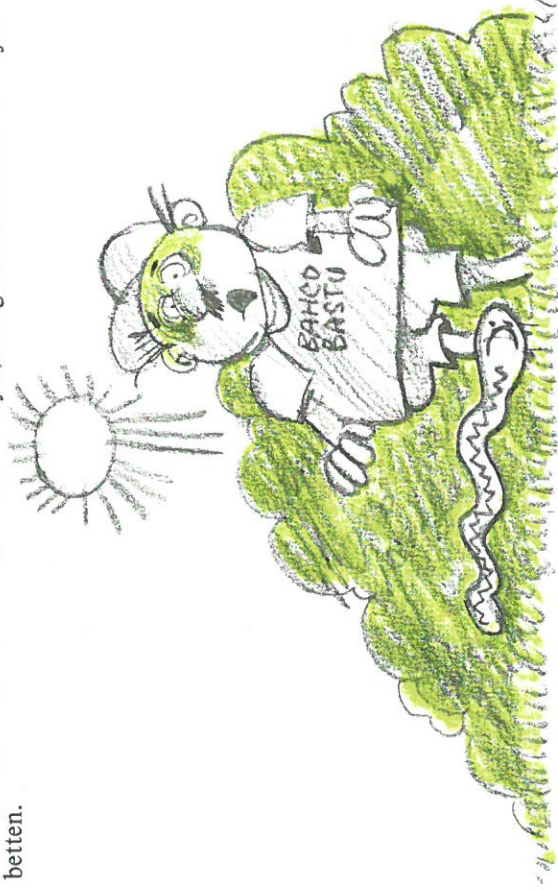
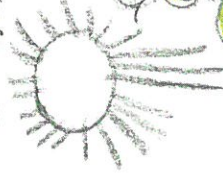

B **ett** av ormar och insekter kan man råka ut för. När det gäller ormbett så kontakta läkare omedelbart. Försök hålla dig i stillhet tills du kommer under vård. Insektsbett är i allmänhet o-farliga (om man inte är allergisk) men badda med antiseptisk vätska så blir det inga infektioner. Klia inte på myggbetten.

E **nköping** har faktiskt en hel del att erbjuda dig som är kvar här i sommar. Badvattnet i Mälaren blir bra bättre och bättre och det finns ett nytt, härligt fritidsområde vid Härjarö.

I **drott** i lagom stora doser är nyttigt för kroppen. Men ta det försiktigt om du är otränad. Det finns många trevliga sommarsporter att gå in för: golf, tennis, badminton, brännboll bl a. Men ta det på lek så blir det roligare.

J **ogga** (d v s småspring avslappnat) innan du sätter igång att idrotta. Uppvärmningen är viktig för att man skall slippa muskelbristningar.

K **alorier** i för stor mängd lägger man på hullet av. Ät gott men lätt i sommar!

L **iterpriset** på bensin är högt. Cykla, spring eller gå när du inte skall så långt.

F **ia med knuff** är bra att ta till om det blir regniga dagar. Ett av världens hårdaste spel – om man inte fuskar.

C **ykeln** är ett bekvämt och miljövänligt transportmedel på sommaren. Dessutom ger den bra motion. Kom ihåg att cykeln i år skall vara försedd med lyse (även om du bara använder den under dagtid). Frida har också många trevliga förslag till cykelsemestrar över hela Sverige.

G **ammaglobulinspruta** skall du ta om du reser till sydliga länder. Den skyddar bl a mot gulsot.

D **runkingarna** ökar varje år. Bada inte direkt efter måltiden, det kan ge kramp. Håll ögonen på barnen när de är i vattnet. Sitt i båten.

H **älsokost** är inte bara för vegetarianer. Ät mera grönsaker i sommar – det mår du bra av.

ABC

M

otion fortsätter vi att tjata om ända tills du får stjärten ur schäsen och sätter igång. Börja lugnt och skarp takten efterhand som du känner att konditionen ökar.

N

ikotimister (d v s rökare) bör försöka (och försöka igen) att lägga av snarast.

O

stron är det inte dags för förrän i september (serveras bara i månader med r). En läckerhet som man bör vara försiktig med året runt, eftersom man kan riskera att få gulsot.

P

roteiner är kroppens förnämsta byggstenar. Gott om protein finns det i kött, fisk och ägg.

Q

virra inte när semestern är slut. Det är då bara 11 månader till nästa.

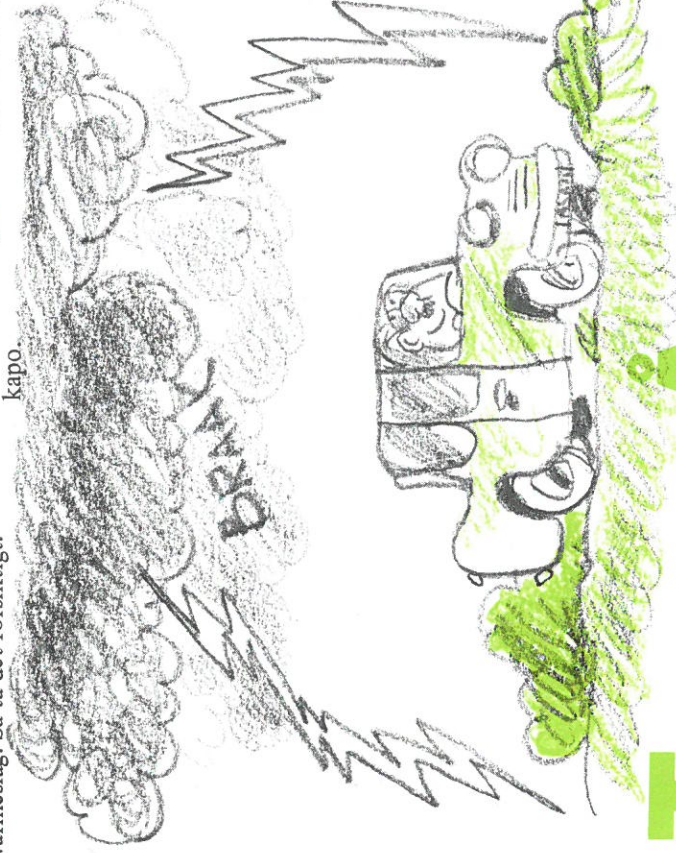
R

egnet i sommar kan vi inte lova att det uteblir. Rusta dig med bra böcker, kortlekar och inomhusspel.

S

olbad blir man vackert brun av om man solar med förstånd. Att ligga länge i solen kan ge brännskador (solsveda), solfrossa eller i värsta fall värmeslag. Så ta det försiktigt.

T

rafiken på vägarna blir som vanligt hård under industrisemestern. Ta gott om tid på dig och kör försiktigt. Använd säkerhetsbältena – alltid.

U

nderbart kommer du säkert att tycka att det skall bli att börja arbeta igen i augusti??

V

accinera sig mot allt möjligt (och omöjligt) måste man för att få åka till vissa exotiska resmål. Du har väl tagit dina sprutor?

X

får stå för alla kända och okända glädjefämnen och faror som du kan råka ut för i sommar.

Y

llettröjan hoppas vi att du inte får någon användning för. Men ta med den ändå – för säkerhets skull.

Z

anzibar tillhör de exotiska resmålen. Om du åker dit så får du skriva en reseskildning med ensamtält för Dapapokapo.

Ä

skan skall man ha respekt för – även om man inte direkt behöver vara rädd för den. Stå inte under höga träd, sitt gärna kvar i bilen – den ger ett gott åskskydd.

Ä

ventyr och romantik i lagom mängd gör semestern spännande – och tänk så mycket man har att berätta om när man kommer tillbaka.

Ö

I är gott när det är varmt. Men inte alltid så nyttigt, och dessutom farligt om man kör bil. I tropikerna dricker man bara kalla drycker mot kvalölen – när det börjar bli svalt. Varma dagar släcker faktiskt varmt te törsten betydligt bättre.

HÅLL SVERIGE RENT

aktualiteter

Order på 20 mkr till Bahco France

Som redan framgått i olika dagstidningar fick Industriavdelningen genom vårt franska bolag i början av maj en order på ca 20 mkr från det statliga franska elverket Electricité de France (EDF). Beställningen gäller stoftavskiljare av multicyklontyp för rökgasrening av fyra oljeeldade kraftverk på vardera 700 MW.

Förarbetet till beställningen påbörjades redan 1972, då IEF Michael Treschow skickades till Frankrike för att göra en omfattande undersökning av den franska marknaden för miljö-vårdsprodukter. Det föll sig då naturligt att ta kontakt med EDF, eftersom gasrening och stoftavskiljning vid oljeeldning är en av våra specialiteter. EDF hade då påbörjat projekteringen av en ny generation oljeeldade kraftverk, och ett ömsidigt intresse var därmed väckt, eftersom kraftverken krävde någon form av rökgasrening utrustning.

I början av 1973 hade de inledande kontakterna utvecklats till verkliga förhandlingar, och vi fick ge ifrån oss en mängd kalkyler, ritningar och annat projekteringsunderlag. Redan då kände vi till att vi hade konkurrens från stora franska, engelska och tyska företag, och vi misstänkte att franska staten helst skulle välja en inhemsk leverantör. Det gällde alltså för oss att påvisa sådana fördelar med att välja vår utrustning, att ordern ändå skulle gå till oss.

Under sommaren 1973 gjorde EDF prov i vårt lab, vilka utvärderades och jämfördes med prov hos våra konkurrenter.

Det var tydligt att man från franskt håll fortfarande hyste stort intresse för Bahco, ty på hösten ombads vi med mycket kort varsel att göra praktiska prov med vår utrustning på ett av EDF' s kraftverk.

I mitten av november skickade EDF ut den officiella förfrågan. Vi fick endast drygt två veckor på oss att inkomma med en komplett offert. Den avlämnades i början av december och var på ca 100 sidor.

Direkt efter jul kallades vi till vad vi hoppades vara den avgörande förhandlingsronden, men som senare skulle visa sig vara början på fyra månaders slutförhandlingar.

I februari i år kom en delegation från EDF för att titta på våra produktionsmöjligheter, besöka anläggningar som

liknade de planerade samt föra tekniska diskussioner. Man lämnade tydliggen ingenting åt slumpen när det gällde att bedöma de alternativa leverantörernas lämplighet.

I början av maj blev efter många om och men allt äntligen klart. Optimismen hade visserligen varit stor inom företaget en tid, men vi vågade inte ta någonting för givet, förrän vi verkligen hade ordern i vår hand.

Arbetet med den första anläggningen påbörjas under första delen av 1975.

Modell av anläggningen till EDF. Modellen är byggd i papp och har gjorts av Rune Petterson (infälld).

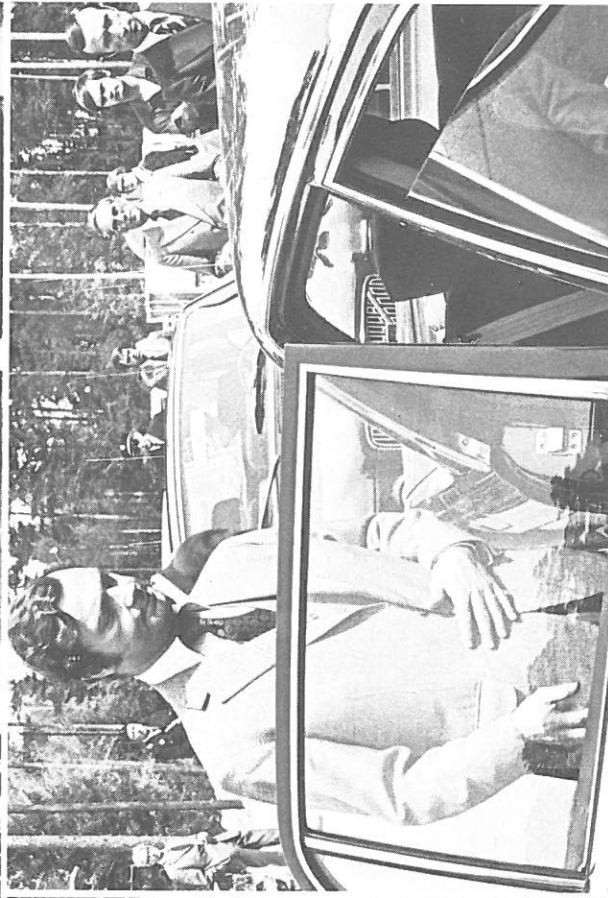
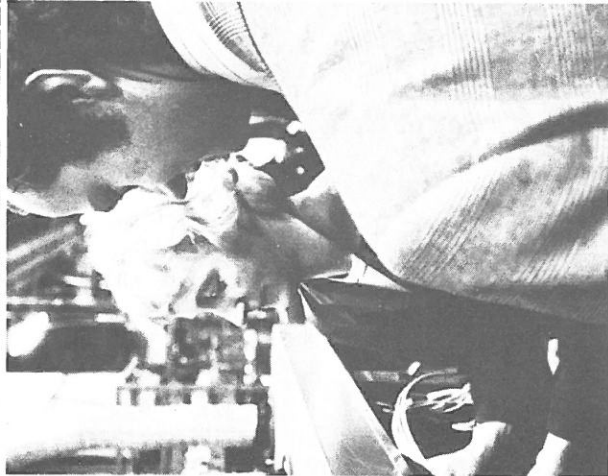
Karl XVI Gustaf på Eriksgata

På sin Eriksgata gjorde Kung Karl Gustaf ett besök vid Bahco Ventilation den 15 maj.

Koncernchefen Ulf Styren tog emot,

varefter VD Gunnar Hybinette höll en kort information om Bahco Ventilation i hörsalen. Man fortsatte sedan till expo för visning av kaskadkrubbern. Rund-

vandringen innehöll vidare ett besök på laboratoriet samt en titt på olika delar av vår tillverknig i verkstaden.

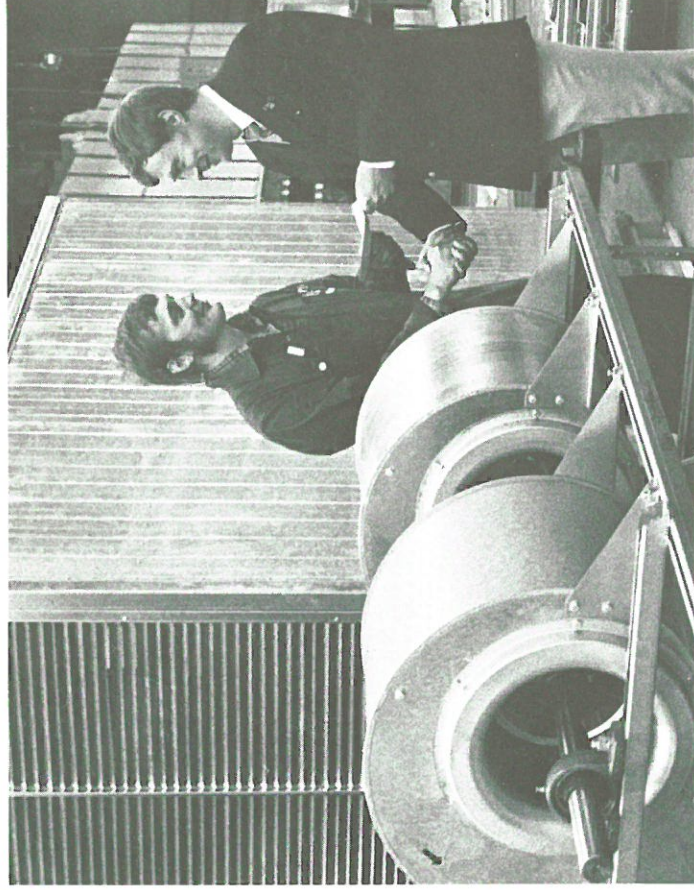
Största förslagsbelöningen hittills

Den största förslagsbelöningen hittills, 2.200 kr har nyligen tilldelats Thorwald Hellström, AEA-tillverknigen.

Genom att föreslå och ta initiativ till tillverkning av enkel och billig fixtur har Thorwald möjliggjort en förenklad fläktmontering vid AEA-tillverkningen. Med hjälp av fixturen kan nu en hel fläktenhet hopmonteras fullt färdig utanför aggregatskåpet. Med travers lyfts sedan vid lämpligt tillfälle det kompletta fläktpaketet ur fixturen direkt in i aggregatskåpet.

Fördelarna med denna metod framför hittillsvarande detaljmontering inne i skåpet är bl a bekvämare och mindre tidskrävande monteringsarbete, ökad flexibilitet och bättre produktionsflöde.

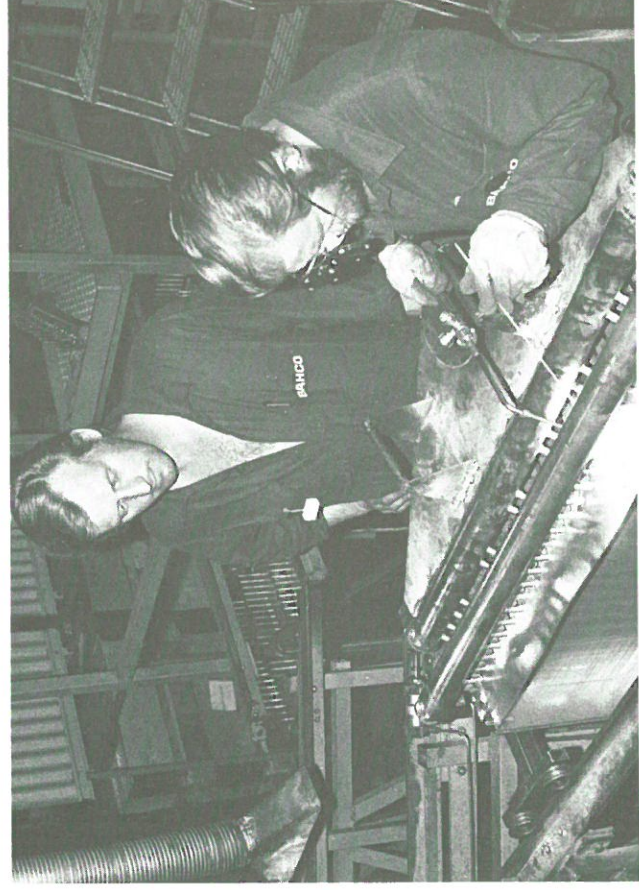
Thorwald Hellström gratuleras av Gunnar Winkvist

För ett förslag till förbättrad utsugning av lödgaser vid batterilödnings har Lennart Pettersson, batteriverkstaden, fått 500 kr. Tidigare försök att lösa utsugningsproblemet vid batterilödnings har givit mer eller mindre otillfredsställande resultat medan Lennarts modell nu efter en tids prov visat sig vara mycket effektiv.

Utsugningen sker genom ett antal perforerade rör som sitter ordnade som pinnarna i en kam stor nog att täcka en batterigavel. Med denna "kam" sugsgaserna bort omedelbart intill lödstälarna utan att lödningsarbetet hindras. En extra fördel är att värmestrålning från batteriet minskar.

"Det är skillnad som mellan natt och dag se'n vi fick den här utsugningsgrejen", säger Karl Haapasääri som löder medan Lennart Pettersson tittar på.

Hjort-stipendiater

Till årets Hjorth-stipendiater från Bahco Ventilation har utsetts Sune Axelsson från Jönköpingsfilialen. Han kommer

att bedriva språkstudier i England. Karl-Erik Rönneving, avd RDS, kommer också att ägna sig åt språkstudier i

England medan den tredje stipendiaten, Roine Lundin avd RTK, kommer att förkovra sig i tyska.

Bahco Ventilation i polsk TV

För en tid sedan var ett polskt TV-team här på företaget och filmade. Bahco Ventilation var en av ungefär 10-talet svenska industrier som man presentera-

de i filmen. Syftet med filmen, som tillkom på polskt initiativ, var att man ville belysa samarbetet Sverige-Polen i ekonomiskt avseende.

Från Bahco Ventilation visades sekvenser från expon, T:s ritkontor, laboratoriet och datacentralen.

Ny medlem i Verktygsfamiljen

I mitten av maj offentliggjordes Bahco Verktygs förvärv av Lindströms Tångfabrik i Eskilstuna. Därmed behåskar

Bahco Verktyg den svenska marknaden på tångsidan. Med hjälp av kollegan på Verktyg,

Stållskruven, ger Dakapo här en kort presentation av det förvärvade företaget. Lindströms Tångfabrik grundades 1856

av Frans Erland Lindström. Han hade blicken öppen för den oerhörda betydelsen av de nya maskinella tillverkningsmetoder, som just började provas i Sverige, då han startade sin rörelse. Hejarsmidnings- och fräsningsmekaniken infördes under slutet av 1860-talet i de svenska stålmanufakturverkstäderna och

Aktuellt från AT

Under ovanstående rubrik återkommer vi i fortsättningen regelbundet med aktuell information från avdelning AT om pågående aktiviteter.

Som anställd vid Bahco Ventilation har Du ansvar för att Ditt arbete utförs på ett förnuftigt sätt. Detta är naturligt, eftersom den som sitter mitt i produktionen eller administrationen ofta ser möjligheter till förbättringar som är svåra att upptäcka för utomstående.

Många problem kan Du själv lösa, men ibland behövs hjälp utifrån. Gäller det administrativa problem kan Du vända Dig till avdelning AT. Vi ger råd och ställer upp med teknikkunskaper. En av våra huvuduppgifter är att samordna den administrativa utvecklingen (AU) inom företaget. För att vi ska kunna göra det behöver vi stor hjälp från Er ute på avdelningarna.

För att underlätta kontakten finns sedan ett par år systemkontaktmän, som bl a har till uppgift att samla ideer om förbättringar och förändringar av arbetet.

Om Du inte vet vem som är Din systemkontaktman kommer här en aktuell lista:

EKE – Bruno Johansson
ER – Ragnar Lingdell
IA – Christer Högberg
MEAB – Arne Stångberg
MOL – Kurt Isakas
MPP – Kenneth Spångberg
MTBB – Leif Jansson
PA – Gunnar Mångsbro
PPA – Karin Byström
RE – Tore Hanson
RO – Ronnie Petterson
SA – Hans Grönlund
SME – Gösta Rhodin
SMKE – Nils-Erik Karlsson

utbildning

i denna utveckling var Lindströms med från början.

Telefonindustrin blev tidigt en viktig kund och något senare började man göra precisionstånger för urmakare, optiker och juvelerare. Senare visade det sig att samma typ av verktyg passade

väl för elektronikindustrin och efter frågan ökade starkt.

Lindströms har idag 139 anställda, varav 115 arbetare och 24 tjänstemän.

Man tillverkar årligen tänger till ett värde av 9-10 miljoner kronor. Dessutom tillverkas särskilda justerbockningsvertyg för teleindustrin.

TO – Henry Dahlgren
TOU – Hans Ax
UP – Berndt Nedar
URG – Rune Wahlund
VDT – Gunnar Tengdahl

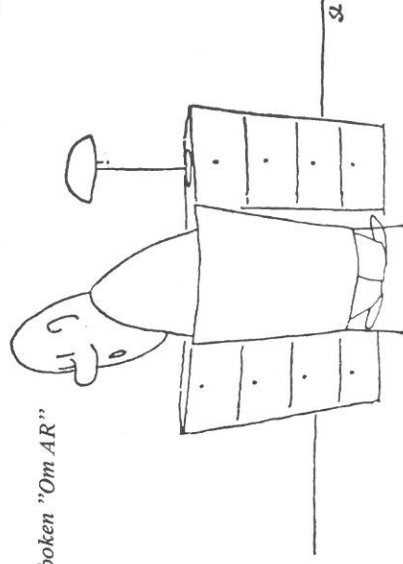
Kontaktkonferens

Systemkontaktmännen och personal från avdelning AT samlades den 30 maj till kontaktkonferens för att förbättra informationsutbytet dels mellan AT och kontaktmännen dels kontaktmännen sinsemellan.

Under förmiddagen informerades om aktuell administrationsteknik och företagets långsiktis- och personalplanering. Efter en frågestund om företagets administration och administrativa utveckling serverades gemensam lunch i matsalen.

Eftermiddagen ägnades åt grupparbete som behandlade vilket ansvar, vilka befogenheter och vilka arbetsuppgifter som bör förknippas med kontaktmanrollen.

Bilden är tagen ur boken "Om AR"

JAG HAR EN IDE OM HUR MAN SKULLE
KUNNA RATIONALISERA BORT MEJ, MEN
DEN TALAR JAG INTE OM.

Proverksamhet på I

En inventering av vilka administrations- tekniska och personaladministrativa åtgärder som bör vidtagas har genomförts på avdelning I och en uppföljning av undersökningen pågår.

Liknande inventeringar kommer att göras på andra avdelningar inom företaget. På detta sätt får man fram en AU-plan för varje avdelning. Med dessa planer som grund kan man genom prioritering av projekt som inte genomförs inom avdelningen få fram en AU-plan för hela företaget.

På detta sätt kan man få en bättre koppling mellan de insatser som görs för att få en effektiv administration och den budget som varje avdelning upprättat.

Informationsträffar om ändringar i arbetarskyddslagen

Ett hundratal deltagare, skyddsombud, arbetsledare, verkstadsingenjörer, beredningstekniker, verktygskonstruktörer, sjuksköterskor och deltagare från

Verkstadsklubbens styrelse fick den 27-31 maj en tretimmarsinformation av Ake Nilsson om ändringar i arbetarskyddslagen.

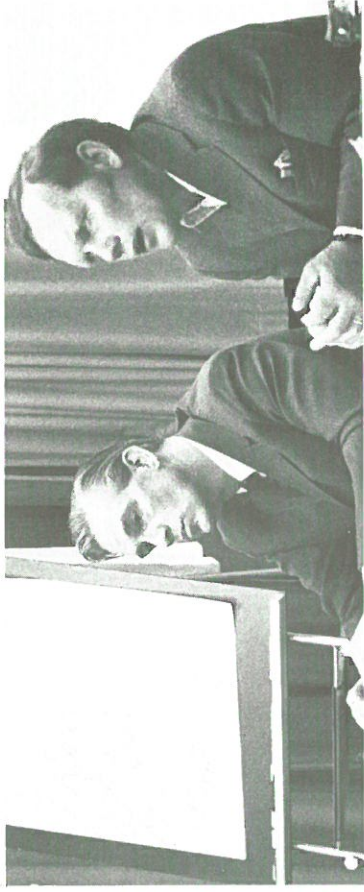
Kursdeltagarna fick en snabbrepetition av oförändrade delar av lagen samt en grundlig genomgång av nya och ändrade paragrafer.

Kurs i SI-måttenhetssystemet

Överingenjör Lars Wallden, Sveriges Standardiseringskommission informerade under en endagarskurs måndagen den 10 juni ett 30-tal deltagare om det nya SI-måttenhetssystemet.

SI, som betyder Systeme International d'Unités, dvs internationella måttenhetssystemet skall vara införd vid alla svenska företag före utgången av 1977.

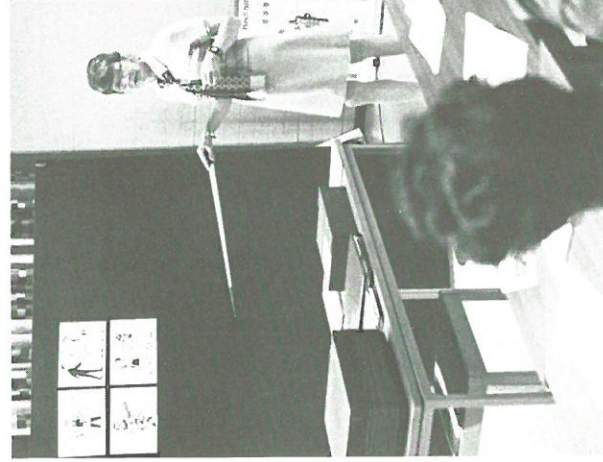
Ulf Brangfelt och Lars Wallden leder den avslutande diskussionen om problemen kring SI-systemets införande vid Bahco Ventilation

Svenska för invandrare

Undervisningen i svenska för våra utländska medarbetare har nu kommit igång. Vi kommer igen i ett senare num-

mer och berättar vad eleverna tycker om sin utbildning.

Svenskundervisning för invandrare vid Bahco Ventilation. ABF-läraren Vuokko Gustafsson med en av de två grupper som börjat sin 240 timmars utbildning i svenska.

Fr. v. bakre raden: Eino Räsänen (skymd), Veikko Hironen och Grigorius Grigoriadis. Fr. v. främre raden: Petteri Jämsä, Pirjo Koi-

visto, Risto Mäkitalo, Kauko Leskisenoja och Vieno Leskisenoja.

Dakapo gratulerar

75 år

Yngve Andersson
Herman Johansson

4.9
23.9

Pension

Gunni Pettersson

30.9

50 år

Karoly Nagy
Roman Halzuk
Roland Brolin
Sture Granath
Eigil Kragh-Christiansen
Göte Wiström

29.6
26.7
21.8
28.8
12.9
26.9

direkt från facket

SIF, SALF och Verkstadsklubben önskar sina medlemmar en trevlig semester.

Kinesisk intervju

För någon tid sedan intervjuade en medarbetare i en amerikansk tidning en kinesisk herre, som just blivit filmskådespelare.

- Hur kom Ni på idén att gå in vid filmen?
frågade intervjuaren
- Inret öra är dövt för den sång guldets sjunger, svarade kinesen.
- Tycker Ni om Ert arbete?
- Endast en dålig fiskare klagar över den flod han fiskar i.
- Ni arbetar mycket hårt, påstås det.
- Den som sliter hårdast blir lättast mäs-tare.
- Har Ni inte tänkt att skaffa Er en reklam-agent?
- En god trumma behöver ingen kraftig trumpinne.
- Varför köper Ni Er inte någon bil?
- Den som köper vad han inte behöver, får snart sälja det han behöver.
- Vilka roller tycker Ni bäst om att spela?
- Den som vill göra vad han icke kan, förlorar snart förmågan att göra något.

Sedan intervjuaren antecknat dessa visdomsord ansåg han kinesen hopplös.

sport och motion

Klubbmatch i orientering mellan Ventilation och Verktyg

Lasse Görl på väg mot segern

En vacker försommarskugga i mitten av juni utkämpades en klubbmatch i orientering mellan Ventilation och Verktyg. De två banorna – en på 6 km och en på 3,5 km – hade lagts i Fannaskogen bakom Bahco Verktyg. Ventilation belade de båda första platserna på långa banan. Att Verktyg sedan vann korta banan och lagtävlingen förklaras naturligtvis av att man sprang på hemmaplan. Det stora deltagarantal – ett 50-tal – var glädjande, hoppas bara att fler än två flickor ställer upp nästa gång.

Resultatlista:

Bana A ca 6 km

1.	Lars Görl	Vent	41.01
2.	Kjell Persson	Vent	43.02
3.	Rolf Johansson	Verkt	44.05
4.	Åke Hörnqvist	Verkt	44.20
5.	K Å Larsson	Verkt	45.15
6.	Sven Rune Wikler	Vent	50.04
7.	Arne Dahlström	Vent	53.00
8.	Mats Eriksson	Verkt	53.50
9.	Lars Göran Molin	Verkt	54.40
10.	Roger Lundin	Verkt	54.52
11.	Henrik Johansson	Vent	57.07
12.	Bror Hermansson	Vent	57.50

13.	Yngve Kihlström	Vent	65.05
14.	Erik Sandberg	Vent	69.35
15.	Sten Löfgren	Verkt	77.16

Bana B ca 3,5 km

1.	Kerry Karlsson	Verkt	26.55
2.	Evert Wester	Vent	30.57
3.	Christer Stolpe	Verkt	32.00
4.	Rune Öhrn	Verkt	33.27
5.	Lars Erik Ström	Vent	34.45
6.	Roland Boström	Vent	35.20
7.	Göran Holmgren	Verkt	38.55
8.	John Tore Noren	Vent	39.03
9.	Folke Welen	Vent	40.22
10.	Hans Persson	Vent	41.00
11.	Helge Gerdin	Vent	41.04
12.	Sören Isaksson	Verkt	41.53
13.	Jan Pettersson	Verkt	42.56
14.	Torvald Holmström	Verkt	43.55
15.	Kenneth Herder	Vent	45.05
16.	Hans Andersson	Vent	45.17
17.	Kai Valli	Vent	46.45
18.	Gunilla Wester	Verkt	48.45
19.	Lars Pettersson	Verkt	49.30
20.	Tord Andersson	Verkt	55.00
21.	Nils Thulin	Vent	58.45
22.	Karl Söderberg	Vent	60.20
23.	Kurt Pettersson	Vent	73.05
24.	Bo Hallgren	Verkt	75.35

Lagtävling (5 från A 1: Verktyg 415.20
och 5 från B) 2: Ventilation 424.41

Lars Görl

Kjell Persson

Sven Rune Wikler

Arne Dahlström

Kalle Söderberg

Lars Erik Ström

Lars Erik Ström

Hans Persson

I sommar håller vi stranden ren!

Olja från båtar förstör våra stränder. Avfall, som slängs i vattnet från båtar, spolars upp på stränderna.

Badgäster lämnar läskedrycksflaskor, plastpåsar och annat efter sig på stranden.

Gamla nylonrevar blir kvar vid älvkanter efter fisket.

Det finns många sätt att förstöra våra stränder på.

I år ska det bli bättre! För Rikskommittén Håll Sverige Rent går i sommar ut med en kampanj om bättre strandvett. "Stranden är ditt sommarhem. Håll Stranden Ren" är kampanjtemat.

Affischer, dekalor och broschyurer distribueras till kommuner, organisationer av olika slag, myndigheter, företag m fl.

Systembolaget kommer att förse 10 miljoner systempåsar med Håll Sverige Rent:s informationstexter om hur man bör uppträda på stranden.

I TV:s program för samhällsinformation kan man lyssna på två strandträd och vad de tycker om det här med nedskräpning på stränder.

I kampanjbroshyren "Stranden är ditt sommarhem" illustreras i text och bild olika saker som kan vara bra att veta för den som vistas på en strand. Det handlar inte bara om nedskräpning.

Här är några tips som förmedlas i broshyren:

- Rapportera oljeutsläpp från båtar och industrier till hälsövnämnanden, så att det blir snabbt åtgärdat.
- En praktisk askkopp på stranden är en mugg eller burk till hälften fylld med sand, där du kan släcka och lägga cigarettfimparna. Fimpar försvinner inte bara för att man gömmer dem i sanden eller gräset.
- Fritidsbåtarnas antal stiger för varje år – och därmed bullret vid våra stränder. Visa hänsyn när du kör och anpassa farten efter omständigheterna.
- Finns det ingen ordnad toalett på din badplats och du ändå behöver utträta dina behov, glöm inte att täcka över resterna ordentligt.

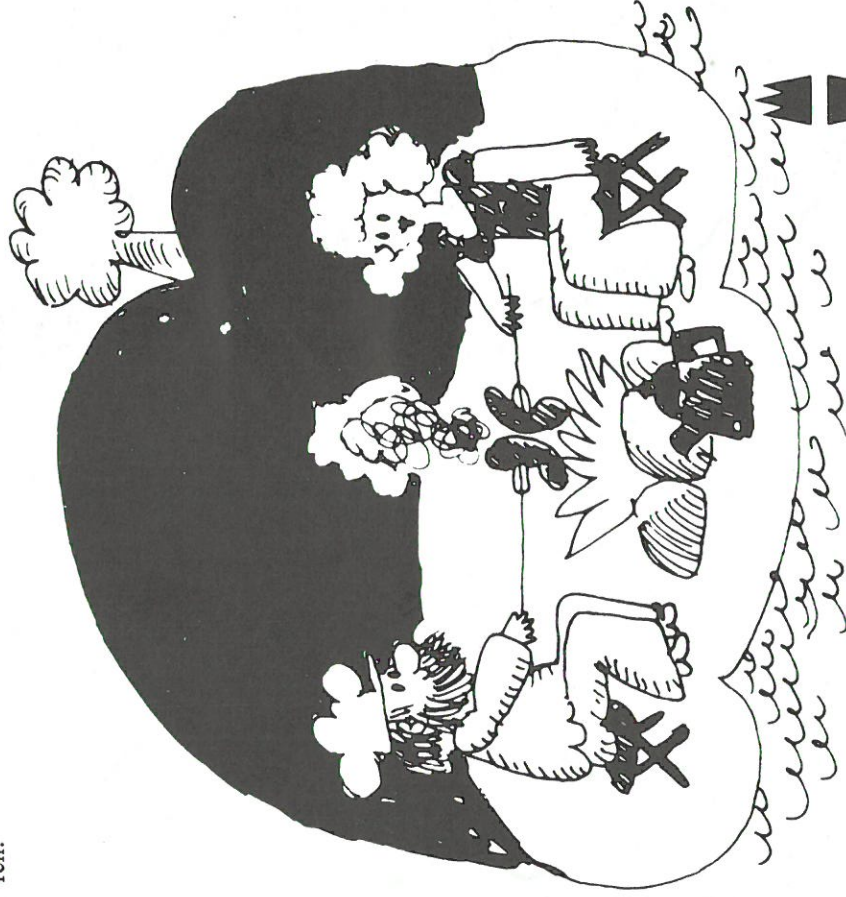
- När du ska göra upp eld, gör eldstaden i sanden eller på någon annan lämplig plats. Elda aldrig på klipp- eller stenhällar. Berget kan spricka efter eldningen och fula märken uppstår.

- Under våren och fram till mitten av juli bör du röra dig med försiktighet i strandområden, där du kan störa häckande fågel. Skrämmar du t ex en ruvande ejderhona från boet, kan kråkor komma att stjåla hennes ägg.

- Matpåsen blir en idealisk skräppåse efter matrasten utomhus. Eller ta med dig en speciell påse för matresterna så att flaskor, muggar och papper inte blir kvar som minne i naturen.

- Ordna en strandstädardag i ditt område. Ta med vänner och bekanta. Aktivera badgäster som vistas på stranden. Om du ordnar städningen under semestermånaden bör det finnas många som kan hjälpa till. Städning inte områden där det finns häckande fågel. Häckningstiden är slut i hela landet omkring den 15 juli.

"Håll Stranden Ren"-kampanjen är den sista kampanj som Rikskommittén Håll Sverige Rent genomför. Efter den första juli övertar Naturvårdsverket ansvaret för den centrala nedskräpningsinformation.

Håll Stranden Ren

Elda aldrig på klipp- eller stenhällar. Berget spricker. Elda i sanden istället. Och ta med dig matresterna hem efter måltiden.